

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๓/๘๑๑

สอ ๑/๖๔
๑๔๗๖๐
๑๕.๗๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ23067 ส.ม.จ.
รับที่ : ๘2123/60 รทก ✓
วันที่ : 14 ก.พ. 60 เวลา : 15:00

สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๘๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ ครั้งที่ ๒๑ (21st GMS Ministerial Conference)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี ๑ ฉบับ

๒. แถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรี (Joint Ministerial Statement: JMS) การประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS ครั้งที่ ๒๑

ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เห็นชอบร่างแถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรี (Joint Ministerial Statement: JMS) แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนระดับรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำแผนงาน GMS ของไทย ร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว โดยไม่มีการลงนาม ในการประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS ครั้งที่ ๒๑ ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดเชียงราย และนำเสนอผลการประชุมฯ ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป นั้น

สำนักงานฯ ขอเสนอเรื่องผลการประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ ครั้งที่ ๒๑ ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน-๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เลอ เมอริเดียน รีสอร์ท เชียงราย จ.เชียงราย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับบริหารราชการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้น่าจะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๒. เรื่องเดิม

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ความเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรี (Joint Ministerial Statement: JMS) แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) และเห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนระดับรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำแผนงาน GMS ของไทย ร่วมรับรองแถลงการณ์ร่วมระดับรัฐมนตรีฯ ดังกล่าวโดยไม่มีการลงนาม ในการประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS ครั้งที่ ๒๑ ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ จังหวัดเชียงราย

๓. การประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ ครั้งที่ ๒๑ (21st GMS Ministerial Conference) ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ โรงแรม เลอ เมอริเดียน รีสอร์ท เชียงราย จ.เชียงราย

๓.๑ องค์ประกอบผู้เข้าร่วมประชุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) เป็นประธานการประชุม พร้อมด้วยหัวหน้าคณะผู้แทนระดับรัฐมนตรี ได้แก่ ปลัดกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง (นายรอส เซลาวา) ราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีประจำแผนงาน GMS (นายไต้ บัวฮวา) สาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวางแผนและการลงทุน (ดร.คำเลี่ยน พลเสนา) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รองอธิบดีกรมเศรษฐกิจสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (นางตุย ดุย ชิต) กระทรวงวางแผนและการคลัง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวางแผนและการลงทุน (นายเหวียน ที เฟื่อง) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และรองประธานธนาคารพัฒนาเอเชีย (นายสตีเฟน กรอฟ) และผู้เข้าร่วมประชุมทั้งภาครัฐและเอกชนของ ๖ ประเทศใน GMS รวมทั้งหุ้นส่วนการพัฒนา เข้าร่วมการประชุมอีกกว่า ๓๐๐ คน

๓.๒ สรุปสาระสำคัญของการประชุม ภายใต้หัวข้อหลัก “เร่งรัดผลักดันการเติบโตอย่างครอบคลุมตามแนวระเบียงเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค GMS” ดังนี้

๓.๒.๑ แสดงความอาลัยร่วมกับรัฐบาลและประชาชนชาวไทยต่อการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชซึ่งเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ พร้อมทั้งเน้นย้ำความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งโครงการในพระราชดำริจำนวนมากกว่า ๔,๕๐๐ โครงการ ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับหลักการและเป้าหมายการพัฒนา GMS

๓.๒.๒ รัฐมนตรี ๖ ประเทศลุ่มแม่น้ำโขงให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) แลกเปลี่ยนร่วมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS มีสาระสำคัญในการผลักดันกรอบการลงทุนในภูมิภาคระยะปี ๒๕๖๓ (RIF-IP 2020) ครอบคลุมโครงการลงทุนและโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการจำนวน ๑๐๗ โครงการ มูลค่ารวมกว่า ๓๒.๖ พันล้านเหรียญ สรอ. ให้สามารถเกิดการลงทุนอย่างเป็นรูปธรรม ผลักดันการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ ใน GMS และการดำเนินงานภายใต้ความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Cross Border Transport Agreement: CBTA) สู่การปฏิบัติ โดยมีกำหนดดำเนินการส่วนแรก (Early Harvest) ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโส GMS จัดทำทบทวนระยะกลางกรอบยุทธศาสตร์ GMS ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๕ พร้อมแผนปฏิบัติการสำหรับ ๕ ปี ร่วมผลักดันการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของแนวระเบียงเศรษฐกิจใน GMS โดยเฉพาะการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และมุ่งสู่ศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน ท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงการผลิตข้ามพรมแดน และร่วมดำเนินโครงการความร่วมมือภายใต้แผนงาน GMS ให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้งนี้ ในแถลงการณ์ร่วมของการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๒๑ แผนงาน GMS มีประเด็นปรับปรุงเพิ่มเติมเล็กน้อยจากร่างแถลงการณ์ร่วมที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ดังนี้

๑.๑) แลกเปลี่ยนร่วมฯ ข้อ ๕ ข้อย่อย ii “สาขาการอำนวยความสะดวกสะตวคมนาคมขนส่งและการค้า ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันในความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transport Agreement: CBTA) เรียบร้อยแล้ว และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๘” ปรับปรุงข้อความเป็น “สาขาการอำนวยความสะดวกสะตวคมนาคมขนส่งและการค้า ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันต่อความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transport Agreement: CBTA) และภาคผนวกและพิธีสารแนบท้ายความตกลงฯ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๕๘” เพื่อแสดงให้เห็นว่าประเทศสมาชิกมีความพร้อมในการปฏิบัติ

ตามความตกลงฯ โดยประเทศสมาชิกได้ดำเนินการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาค GMS เรียบร้อยแล้ว

๑.๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ฯ ข้อ ๕ ข้อย่อย vi “...พวกเราคาดหวังว่าจะสามารถจัดตั้งสำนักงานประสานความร่วมมือการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Tourism Coordinating Office: MTCO) ให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศ จะแล้วเสร็จในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า...” เนื่องจากจีนแจ้งว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบอาจยังไม่พร้อมจะลงนามในความตกลงเร็ว ๆ นี้ ที่ประชุมจึงได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความเป็น “...พวกเรายินดีในความก้าวหน้าการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งสำนักงานประสานความร่วมมือการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Tourism Coordinating Office: MTCO) ให้เป็นองค์กรระหว่างประเทศ และสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามขั้นตอนให้แล้วเสร็จต่อไป...” เพื่อแสดงถึงการมอบหมายของรัฐมนตรี GMS ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศเร่งรัดดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้สามารถร่วมลงนามในความตกลงจัดตั้งสำนักงานประสานความร่วมมือการท่องเที่ยวในกลุ่มแม่น้ำโขงในโอกาสแรกต่อไป

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๓) รายงานการทบทวนระยะกลางรอบของแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบการลงทุนในภูมิภาค (RIF-IP Midterm Review) โดยมี ๕๒ โครงการจากจำนวนทั้งสิ้น ๙๓ โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณลงทุนไปแล้วกว่า ๒๖.๒ พันล้านเหรียญ สรอ. คิดเป็นร้อยละ ๘๖ ของมูลค่าการลงทุนรวมทั้งหมด โดยประเทศสมาชิก GMS ได้จัดสรรงบประมาณลงทุนโครงการ RIF-IP รวมทั้งได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากหุ้นส่วนการพัฒนาอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบการลงทุนในภูมิภาคระยะปี ๒๕๖๓ (RIF-IP 2020) ประกอบด้วยโครงการลำดับความสำคัญสูง ๑๐๗ โครงการ มีมูลค่าการลงทุนรวมทั้งสิ้นกว่า ๓๒.๖ พันล้านเหรียญ สรอ. ทั้งนี้ โครงการจำนวน ๖๐ โครงการมีแหล่งเงินงบประมาณแล้ว โดย ๔๗ โครงการที่เหลือ ซึ่งมีมูลค่าการลงทุน ๖.๔ พันล้านเหรียญ สรอ. ยังคงรอการจัดสรรงบประมาณต่อไป

๓) ผลการศึกษาการปรับปรุงแนวระเบียงเศรษฐกิจใน GMS ซึ่งมุ่งเน้นการขยายแนวระเบียงเศรษฐกิจให้ครอบคลุมเมืองหลวงของประเทศ GMS เชื่อมโยงเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจหลักและท่าเรือส่งออกที่สำคัญ รวมทั้งเชื่อมต่อแนวระเบียงเศรษฐกิจไปยังเมียนมาและสปป.ลาว อย่างครอบคลุม

๔) ผลการศึกษารอบกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานใน GMS โดยมุ่งเน้นยกระดับบทบาทการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (SOM) ให้เป็นกลไกความเชื่อมโยงและขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละสาขาความร่วมมือ และเสนอให้จัดการประชุมเวทีหารือเพื่อพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจ (Economic Corridor Forum: ECF) ต่อเนื่องกับการประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Conference) เพื่อให้มีการบูรณาการต่อเนื่องกัน รวมทั้งเป็นเวทีเสริมสร้างและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจของ GMS พร้อมทั้งมุ่งเน้นการเพิ่มบทบาทของผู้นำราชการจังหวัดตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ

๕) ยุทธศาสตร์กลไกการดำเนินงานด้านการพัฒนาเมือง จากคณะทำงานเฉพาะกิจ (Taskforce) เป็นคณะทำงาน (Working Group)

๖) หลักการจัดทำรายงานประเมินผลระยะกลางรอบของกรอบยุทธศาสตร์แผนงาน GMS ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการระยะปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานโครงการโดยรวม และกำหนดทิศทางและแนวทางปฏิบัติที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่ออนุภูมิภาค GMS ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งจะได้นำเสนอต่อผู้นำประเทศ GMS ในการประชุมสุดยอดผู้นำแผนงาน GMS ครั้งที่ ๖ ณ ประเทศเวียดนาม ในปี ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นช่วงเวลาการดำเนินแผนงานความร่วมมือ GMS ก้าวเข้าสู่ปีที่ ๒๕

๓.๒.๓ รัฐมนตรี ๖ ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงรับทราบรายงานของภาคีหุ้นส่วนการพัฒนา และสภาธุรกิจ ๖ ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง สรุปดังนี้

๑) รายงานของภาคีหุ้นส่วนการพัฒนา โดยผู้อำนวยการสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) (นายเนวิน สินสิริ) ได้รายงานว่าภาคีหุ้นส่วนการพัฒนามีส่วนร่วมในการลงทุนโครงการต่าง ๆ ใน RIF-IP รวมมูลค่าทั้งสิ้น ๒๖ พันล้านเหรียญ สรอ. หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕ ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด และพร้อมให้การสนับสนุนการลงทุนโครงการ RIF-IP ระยะปี ๒๕๖๓ (RIF-IP 2020) ซึ่งยังต้องการแหล่งเงินทุนอีกกว่า ๖.๔ พันล้านเหรียญ สรอ. อีกทั้งภาคีหุ้นส่วนการพัฒนาพร้อมที่จะให้การสนับสนุนการพัฒนาความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาค GMS ทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Hardware) หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Software) เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายสินค้าและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในอนุภูมิภาค และยังแสดงเจตจำนงในการให้ความช่วยเหลือการพัฒนาศักยภาพของแรงงานใน GMS เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอนุภูมิภาคในภาพรวม และมุ่งแบ่งปันองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ทุกภาคส่วนใน GMS ต่อไป นอกจากนี้ ยังได้รายงานถึงกรณีตัวอย่างการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคีหุ้นส่วนการพัฒนาและประเทศ GMS ได้แก่ ๑) การบูรณาการห่วงโซ่มูลค่าการเกษตรเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน GMS โดยให้ความสำคัญกับการแปรรูปอาหารจากการเกษตรซึ่งเน้นความปลอดภัยและคุณภาพเป็นหลัก และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๒) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวใน GMS ซึ่งยังต้องอาศัยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งในทุกูปแบบ การอำนวยความสะดวกการเดินทางของนักท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวใน GMS และสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของ SMEs รวมทั้งเปิดโอกาสให้สตรีและเยาวชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

๒) รายงานของสภาธุรกิจ ๖ ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Business Council: GMS-BC) โดยเลขาธิการสภาธุรกิจ ๖ ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง (นาย Oudet Souvannavong) เห็นว่า GMS-BC มีบทบาทในการส่งเสริมภาคธุรกิจให้สามารถเข้าถึงโอกาสการลงทุนใน GMS และได้มุ่งเน้นส่งเสริมการปรับปรุงบรรยากาศทางธุรกิจให้เอื้ออำนวยต่อ SMEs รวมทั้งสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจใน GMS ในการนี้ GMS-BC ได้นำเสนอประเด็นสำคัญ ดังนี้ ๑) เร่งการดำเนินงานภายใต้ความตกลง CBTA และให้ประเทศ GMS สนับสนุนการดำเนินงานของสมาคมขนส่งในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (FRETA) ๒) เสนอให้สนับสนุนการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT Refund) ของนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางข้ามแดน และส่งเสริมธุรกิจท้องถิ่นเข้าสู่ระบบภาษีเพื่อขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ ๓) สนับสนุนการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนและร้านค้าปลอดภาษีในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๔) สนับสนุนการฝึกอบรม SMEs ในเรื่องการทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) อย่างแพร่หลาย ๕) สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งทางด้านการพัฒนาศักยภาพของแรงงาน การพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างภาคเอกชนใน GMS และเสนอให้ ADB สนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพของแรงงาน ๖) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมและยกระดับศักยภาพ SMEs เพื่อให้ SMEs ได้รับการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) และ ๗) เสนอให้ ADB ให้การสนับสนุนโครงการอบรมภาคธุรกิจในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติต่าง ๆ

๓.๓ ข้อเสนอของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

๓.๓.๑ ร่วมพัฒนาความเชื่อมโยงคมนาคมขนส่งใน GMS เน้นย้ำความสำคัญในการพัฒนาความเชื่อมโยงคมนาคมขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการพัฒนาความเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ ใน GMS โดยไทยได้ให้ความช่วยเหลือแก่เมียนมาในการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา ข้ามแม่น้ำเมย/ตองยิน แห่งที่ ๒ พร้อมอาคารด่านพรมแดน และมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือก่อสร้างถนนเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมาไป

ยังพื้นที่โครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย รวมทั้งไทยได้ให้ความช่วยเหลือแก่กัมพูชาในการก่อสร้างสะพานข้ามคลองห้วยพรมโหด บริเวณหนองเอี่ยน-สตึงบพ ซึ่งได้มีการลงนามในความตกลงการก่อสร้างฯ ดังกล่าว ในการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือระดับรัฐมนตรีสำหรับความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนใน GMS เรียบร้อยแล้ว และไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่กัมพูชาในการก่อสร้างอาคารด่านพรมแดนพร้อมถนนเชื่อมต่อเส้นทางหมายเลข ๕ บริเวณสตึงบพ และการก่อสร้างสะพานสำหรับรถไฟบริเวณปอยเปต-คลองลึก จ.สระแก้ว นอกจากนี้ ยังเสนอให้ประเทศสมาชิกร่วมหารือเพื่อเปิดเส้นทางเดินรถระหว่างประเทศให้เพิ่มขึ้น ในการนี้ ไทยอยู่ระหว่างเจรจาเพิ่มความถี่การเดินรถ รวมทั้งเร่งเจรจากับลาวและเวียดนามเพื่อเปิดเส้นทางเดินรถโดยสารตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) ต่อไป อีกทั้งไทยเสนอให้ความช่วยเหลือปรับปรุงเส้นทางและด่านพรมแดนที่เกี่ยวข้องใน สปป.ลาว ตามเส้นทางหมายเลข ๘ และ ๑๒ เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงระบบขนส่งข้ามแดนระหว่างไทย-ลาว-เวียดนาม รวมถึงเน้นย้ำให้ประเทศสมาชิกร่วมกันหาแนวทางเพื่อให้สมาคมการค้าของประเทศลุ่มแม่น้ำโขง (GMRA) สามารถดำเนินงานอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต และผลักดันให้เกิดการลงทุนในเส้นทางรถไฟลำดับความสำคัญสูงทั้ง ๔ เส้นทาง เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงโครงข่ายรถไฟใน GMS ได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ ยังได้เน้นย้ำให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของการคมนาคมขนส่งควบคู่กันไปด้วย

๓.๓.๒ **เร่งอำนวยความสะดวกการคมนาคมขนส่ง การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวใน GMS** เน้นย้ำความสำคัญของการดำเนินงานเพื่อนำความตกลง CBTA ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบในปี ๒๕๖๒ (Full Implementation) และเป็นรูปธรรม โดยในส่วนของไทย ได้เร่งดำเนินการออกใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการขนส่งระหว่างประเทศภายใต้ความตกลง CBTA ก่อนเริ่มการดำเนินการในส่วนแรก (Early Harvest) ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๐ นอกจากนี้ ไทยได้กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วม (Common Control Area: CCA) ณ บริเวณด่านมุกดาหาร-สะหวันนะเขตแล้วเสร็จ และจะดำเนินการต่อไป ณ บริเวณด่านอรัญประเทศ-ปอยเปต รวมถึงไทยและกัมพูชาได้บรรลุความตกลงในการเพิ่มจำนวนโควตารถยนต์ขนส่งระหว่างประเทศผ่านด่านอรัญประเทศ-ปอยเปต จากจำนวน ๔๐ คันเป็น ๑๕๐ คัน โดยได้มีการลงนามแล้วในบันทึกความเข้าใจการแลกเปลี่ยนสิทธิการจราจรการขนส่งข้ามแดนผ่านด่านอรัญประเทศ-ปอยเปต ในการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือระดับรัฐมนตรีสำหรับความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนใน GMS ในการดำเนินการในระยะต่อไป ได้เร่งรัดให้มีการเจรจาร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก GMS เพื่อเพิ่มสิทธิทางจราจรและเพิ่มจำนวนเส้นทางจุดผ่านเข้าออกของคนและสินค้าตามแนวระเบียงเศรษฐกิจให้มากขึ้น นอกจากนี้ ไทยยังสนับสนุนการอำนวยความสะดวกวีซ่าสำหรับนักท่องเที่ยว โดยอาจมีการเจรจาทกลงกับเมียนมาในการยกเว้นวีซ่าแก่นักท่องเที่ยวข้ามแดนทางถนน เพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวทางบกให้มากยิ่งขึ้น

๓.๓.๓ **เร่งดำเนินการตามแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบการลงทุนของภูมิภาค (RIF-IP)** โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบการลงทุนของภูมิภาค ระยะปี ๒๕๖๓ (RIF-IP 2020) ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด โดยการผนวกโครงการที่มีลำดับความสำคัญสูงของ RIF-IP ไว้ในแผนพัฒนาประเทศ และให้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินโครงการภายใต้ RIF-IP อย่างเร่งด่วนต่อไป ทั้งนี้ เห็นว่าโครงการด้านสาขาสารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยี (ICT) มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการเพิ่มโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้แก่อนุภูมิภาคในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และควรต้องร่วมกันเสนอกลไกด้านการเงินในรูปแบบที่ทันสมัยเพื่อดึงดูดการลงทุนให้มากขึ้น นอกจากนี้ ได้เสนอให้ ADB ศึกษาในเชิงลึกเพื่อหารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) ที่เหมาะสมสำหรับ GMS ต่อไป

๓.๓.๔ **เร่งจัดตั้งกลไกการดำเนินงานที่สำคัญใน GMS** โดยเร่งรัดประเทศสมาชิก GMS ร่วมลงนามในความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Tourism Coordinating Office: MTCO) ทั้งนี้เพื่อให้ MTCO ซึ่งมีที่ตั้ง ณ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีสถานะเป็นองค์กรระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวใน GMS

อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ GMS เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของโลกและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยและอนุภูมิภาค GMS มากขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำให้ประเทศสมาชิก GMS ร่วมระดมทุนและอุปสรรคในการสรรหาแหล่งที่ตั้งศูนย์ประสานงานการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (Regional Power Coordination Center: RPCC) เพื่อให้ได้ข้อสรุปในโอกาสแรกต่อไป

๓.๓.๕ ดำเนินการตามแผนงาน GMS เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เสนอให้ประเทศสมาชิก GMS เห็นความสำคัญในการรับมือความท้าทายในประเด็นเชิงสังคมและสิ่งแวดล้อม อาทิ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้ขาดแคลนแรงงานวัยทำงาน การเผชิญภัยธรรมชาติและความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมจากการพัฒนาที่ไม่สมดุล ให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ร่วมมือในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการภัยพิบัติ การมุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมเพื่อก้าวสู่การพัฒนาอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ จำเป็นต้องเร่งพัฒนาเชิงสังคมในทุกรูปแบบเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติให้เร็วที่สุด และเห็นว่าแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือ GMS ในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า (๒๕๖๐-๒๕๖๔) จำเป็นต้องมุ่งการดำเนินงานมากขึ้นในสาขาความร่วมมือที่ไม่ใช่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ เกษตร ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเมือง ทั้งนี้ เพื่อให้ตอบสนองต่อความท้าทายเชิงสังคมเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุม

๓.๓.๖ การประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงาน GMS ครั้งที่ ๒๒ กำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๘-๙ กันยายน ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยเป็นการประชุมต่อเนื่องกับเวทีหารือการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจครั้งที่ ๙ (9th Economic Corridor Forum: ECF-9)

๔. ข้อเสนอแผนการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนเพื่อสนับสนุนการดำเนินแผนงาน GMS

๔.๑ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงพลังงาน และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ด้านพรมแดน พลังงาน และ ICT ทั้งในส่วนของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกการคมนาคมขนส่ง การค้าการลงทุน และการข้ามแดนของนักท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค รวมถึงการอำนวยความสะดวกการซื้อขายพลังงานใน GMS และพัฒนาโครงข่าย ICT ให้ทันสมัยและครอบคลุมเพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล

๔.๒ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการคลัง เร่งรัดดำเนินงานภายใต้ความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (CBTA) เช่น การอำนวยความสะดวกในเรื่องเอกสารการขนส่งและเคลื่อนย้ายสินค้าและคน การดำเนินการตรวจสอบสินค้าแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (Single Window Inspection: SWI) การตรวจปล่อยสินค้าร่วมกันในบริเวณเดียวกัน (Single Stop Inspection: SSI) และการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area: CCA) รวมถึงเร่งเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องการเพิ่มจำนวนเส้นทางจุดผ่านเข้าออกของคนและสินค้าตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้ความตกลง CBTA รวมทั้งการกำหนดสิทธิการจราจรให้มีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๓ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เตรียมความพร้อมเพื่อเชื่อมโยงและขยายฐานการผลิตร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาศักยภาพแรงงาน และเสริมสร้างขีดความสามารถของ SMEs โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเชื่อมโยงการผลิตกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๔.๔ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับองค์กรเครือข่ายการพัฒนา อาทิ สถาบันกลุ่มแม่น้ำโขง สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา และธนาคารพัฒนาเอเชีย

ร่วมกำหนดแนวทางความร่วมมือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากรในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ (Technical Vocational Education & Training : TVET)

๔.๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข เร่งรัดศึกษาการจัดการผลกระทบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การจัดการความเสี่ยงและป้องกันผลกระทบเนื่องมาจากภัยธรรมชาติและภัยพิบัติต่าง ๆ และร่วมหารือเพื่อสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องการป้องกันการค้ามนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงานผิดกฎหมาย และการป้องกันโรคติดต่อข้ามพรมแดน

๔.๖ กระทรวงมหาดไทย ผลักดันการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจและเพิ่มการมีส่วนร่วมของจังหวัด ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจและพื้นที่ชายแดนโดยประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สื่อมวลชนและภาคีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔.๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินงานของไทยในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้สามารถเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านได้ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินโครงการความร่วมมือภายใต้แผนงาน GMS ให้มีความสอดคล้อง ตอบสนองการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติ

๔.๘ สภารัฐกิจ GMS ประเทศไทย (GMS-BC) เร่งศึกษาแนวทางการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อป้องกัน ลดผลกระทบ และจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจเนื่องมาจากภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ เร่งพัฒนาศักยภาพ SMEs เพื่อนำไปสู่การค้าประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) และเร่งรัดกำหนดมาตรฐานคุณภาพผู้ประกอบการขนส่งสินค้าใน GMS

๕. ข้อเสนอของหน่วยราชการ

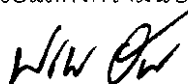
๕.๑ รับทราบผลการประชุมระดับรัฐมนตรีแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ ครั้งที่ ๒๑ (21st GMS Ministerial Conference) ณ จ.เชียงราย ในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ตามข้อ ๓

๕.๒ ให้ความเห็นชอบข้อเสนอแผนการดำเนินงานระยะเร่งด่วนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานแผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) ตามข้อ ๔ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ โดยประสานกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

๕.๓ ขอความเห็นชอบให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรเมธี วิมลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๖๔๐๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐-๘๐๐๕

Email: sumitra@nesdb.go.th